

Češki in slovenski poslanci so odločno ugovarjali proti tej nasilni vladni odredbi. Dne 24. aprila so se posvetovali na Dunaju o korakih proti vladi. Naši poslanci zahtevajo, naj se ukine pooblastilni zakon od dne 24. julija 1917, ki so ga sklenili Nemci proti Slovanom in s katerim zdaj vlada dela kar hoče.

Na vsak način pa svetujemo našim ljudem, da obranijo tudi v teh hudih časih mirno kri. Za naše ljudstvo bodo prišli hudi časi, a tudi te bomo prestali.

Popisovanje obdelanih zemljišč.

Letos se bo zopet vršilo popisovanje zemljišč. Da se tako dožene pridelek letine. Letošnje popisovanje zemljišč se v toliko razlikuje od lanskega, da bo pri popisovanju sodelovali predvsem lastniki, najemniki in vžitarji obdelanih zemljišč sami in ne samo tuji komisarji (uradniki, vojaki), ki, kakor se je lansko leto pokazalo, včasih niso razločevali koruze od pšenice in ne fižola od krompirja. Popisovalni komisar bo sicer določen od okrajnega glavarstva, a prideljena mu bo posebna občinska žetvena komisija.

Popisovalna komisija ne bo hodila od njive do njive, temveč bo zasliševala občane v kaki hiši. Posestnik, najemnik, vinčar, vžitar ali sploh vsaka oseba, ki ima obsejan kak kos zemljišča, si bo morala že poprej sama natanko izmeriti, kako velike so njene obdelane in obsejane njive in si zapisati na polo papirja, kake vrste žita ali drugih sadežev ima vsejanih ali vsajenih. Priporočamo torej naslednje: Če nimaš nikogar pri hiši, ki bi ti pomagal izmeriti obdelano zemljišče, naprosi soseda ali kakega znanca. Vzami merilo (seženj ali meter) ki je obsejan s pšenico. Če njiva nima ravne oblike, moraš dotični kos njive izmeriti po dolgoti in širini na enem in drugem koncu njive, ter tudi v sredini. Na ta način dobiš vsaj približno mero (obseg) dotične njive. Prvi kos njive, ki si ga izmeril, zaznamuj na poli s št. I in zapiši, s kako vrsto pridelka je obsejana, zapiši potem: dolga toliko in toliko metrov, široka na eni strani toliko in toliko, v sredini toliko in toliko. Drugi kos ali razgon (ogon), ki je obsejan recimo z ječmenom, zaznamuj s št. II in popiši glede mere ravno tako kot prvi del. Zapomni si posebno sledeče: Popiši in izmeri si vsako njivo in vsak kos njive, ki je obsejan z drugo vrsto pridelkov, posebej. Velikost obdelanih njiv in razgonov si lahko sam izračunaš, ali pa naprosiš koga, da ti pomaga. Če je n. pr. njiva, ki je obsejana s kornuzo, dolga 120 m, široka pa na enem koncu 22 m, na enem pa 18 m, se vzame le srednja širina, t. j. 20 m. Dolžino 120 moraš tedaj množiti z 20, t. j. 2400 štirjaskih metrov, ali 24 arov. Paziti moraš, da ne boš izmeril svojih zemljišč v svojo škodo, namreč da bi izmeril več kakor imaš! Kdor tega dela ne bo izvršil sam, bo komisija zapisala po svoje, t. j. površno. Če bo zemljišče popisano v škodo posestnika, oziroma najemnika, bo dotični sam kriv, ker se ni potrudil, da bi si natanko izmeril obdelano zemljišče.

Dolžnost vsakega posestnika tudi je, da natanko navede pri popisovanju, katere njive je dal v najem in komu. Tudi v tem slučaju mora navesti, kako velik je tisti del zemljišča. Kdor ne bo prijavil pri popisovanju najemnikov, dninarjev, vinčarjev in sploh vseh vžitarjev, k sami zase obdelujejo kak kos njegove njive ali imajo pravico do pridelkov dotične njive, bo si sam kriv, če se mu bo jeseni potem več pridelkov predpisalo za oddajo, kakor bi bilo postavno utemeljeno.

Posestnikom in najemnikom zemljišč, katere merijo manj kot 10 arov, ni treba priti k popisovanju. Taka zemljišča se označijo kot vrtovi. Posestniki ali najemniki, ki stanujejo izven občine, se morajo povabiti potem dopisnice k popisovanju. Komisija more tiste posestnike in najemnike, ki ne pridejo k popisovanju ali nečejo dati potrebnih podatkov, naznaniti oblasti, da se kaznujejo.

Večjim in zanesljivim poljedeleem se pošljejo popisovalne pole na dom, da jih sami izpolnijo. Vrniti jih morajo pravočasno. Vsak posestnik, najemnik ali vžitar mora podpisati popisovalno polo.

Pri popisovanju je važno, da se navede, kateri so glavni in kateri postranski sadeži obdelane njive. Če imaš med kornuzo fižol, moraš povedati, koliko od te površine pripada na kornuzo, koliko na fižol. (n. pr. 3 kornuze, 1 fižol), ravno tako je pri krompirju, če je ob brazdah vsajen fižol. Če seješ ajdo ali pro-

so, moraš označiti, na katerem kosu njive boš sejal te sadeže.

Komisija bo imela za vsakega posestnika pri rokah potrebne podatke: izpise iz parcel, že prirejane popisovalne pole, načrte in mape zemljišč ter potrebne tiskovine. Ker so ti uradni podatki zelo nezanesljivi, naj vsak posestnik pri popisovanju pregleda, če ni glede njegovega zemljišča zabeležena v polah kaka pomota v njegovo škodo. Če si zadnja leta odprodal kak del zemljišča, moraš to komisijski seveda naznaniti.

Vsak posestnik in najemnik ima pravico zahtevati, da se mu popisovalne pole popravijo, če je prvotno netočno ali nepravilno napovedal.

Če je komu kaka stvar nejasna, naj se obrne na občinski urad, kjer imajo uradno navodilo o popisovanju. Člani komisij bodo še posebej pozorni k poduku o popisovanju.

Razne politične vesti.

Državna zbornica bo baje končevaljavno sklicana na dne 7. maja in ne kakor je bilo prvotno namenjeno, na dne 30. aprila. Ker pa Seidlerjeva vlada se nima nobene trdne večine, na katero bi se mogla opirati in še bo treba dolgotrajnih pogajanj s strankami, da si ustvari večino, ki bo glasovala za državni proračun, se slišijo glasovi, da bo zbornica dne 7. maja sicer sklicana, toda zasedanje bo preloženo na sredo po binkoštnih praznikih, 22. maja.

Proti pravemu avstrijskemu domoljubju. Proti proslavi godu cesarice Zite v St. Ilju so Nemci agitirali s tem, da naj pride nemška druhal razganjat zbrane Slovence. A prišlo je samo nekaj lutrovcv v bližnji Südmarkhof, kjer se je vršila služba božja za protestante. V bližino Slov. Doma pa si nihče ni upal.

Nemškutarsko zborovanje v Celju. Preteklo nedeljo, dne 28. aprila, so imeli spodnještajski nemškutarski volksratovci v Celju svoje zborovanje pod predsedstvom znanega dr. Ambrožiča, rod. Vipavčana iz Kranjskega, uradnega vodje celjskega mestnega magistrata. Da so na tem zborovanju ubijali jugoslovanskega zmaja, je bilo pričakovati. V globokem žalovanju za svojim ljubljencem bivšim našim zunanjim ministrom grofom Černinom so sklenili sledeče: Zahtevajo, da se za vse avstrijske dežele uvede nemščina kot državni jezik, da se odstranijo (menda obesijo) vsi češki in jugoslovanski veleizdajalci in da se uvede v državi preosnova uprave, ki bi pa morala biti taka, da bi odgovarjala nemškim zahtevam. Odklanjajo pa vsako delitev v okrožja na slovanskem jugu, da se ne stori nobenega koraka za ustanovitev lastne jugoslovanske državne oblike ter sklepno zahtevajo, da mora biti Avstrija z Nemčijo še tesneje zvezana, kakor je bila do zdaj. Druge nesreče ni bilo na tem zborovanju, nego da je nekaj razgretih nemškutarjev vsled obilo zavžitega alkohola obležalo v mestnem parku ter da so bili drugega dne vsled hajljanja popolnoma hripavi.

Zrinjski in Frankopan. Pretekli torek, dne 30. aprila, je minulo 301 leto, kar sta bila v Dunajskem Novem Mestu obglavljena hrvatska grofa Peter Zrinjski in Franjo Frankopan. Padla sta, ker sta hotela otiči svojo hrvatsko domovino tujeja trinoštva. Hrvatski narod je ohranil imeni Zrinjski in Frankopan v hvaležnem spominu.

Ogrska išče ministre. Po odstopu ministrstva Wekerle je ogrski kralj in avstrijski cesar poveril Stereniju nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Toda ni se mu to posrečilo, nakar je odstopil in kralj je sedaj zopet poveril Wekerlu nalogo, da sestavi novo ministrstvo. Volja ogrskega kralja in želja večine ogrskega prebivalstva je, da dobi Ogrska volilni red, ki bi bil vsaj nekoliko podoben volilni pravici, ne pa škripčalo madžarskih močtev, ki nečejo, da bi prišli tuji nižji sloji prebivalstva in nemadžarske narodnosti na Ogrskem vsaj nekoliko do svojih pravic. Wekerlu se še do sedaj ni posrečilo, sestaviti novega ministrstva.

Nemčija nam ne da nobenih živil. Nemški listi in nemški govorniki se zadnji čas vedno povdarjajo, da dobimo v slučaju potrebe dovolj živil iz Nemčije. Kakor znano, je Nemčija pobrala v Rumuniji, v Ukrajini in v Italiji kar se je dalo dobiti, mi pa smo — čakali. Sedaj pa izjavlja nemška vlada, da ne more pomagati zaveznici Avstriji z živilom.

Nemčija zahteva vojno odškodnino. Po poročilih iz Vratislave bodo nemški vodilni ministri v nemškem zveznem svetu predlagali, da Nemčija pri sklepanju miru zahteva vojno odškodnino. Tozadevna posvetovanja se bodo pričela v najkrajšem času.

Trdnjava Kars padla.

Po uradnem poročilu iz Carigrada z dne 27. aprila so turške čete zavzele rasko kavkaško trdnjavo.

Kars. Vpljenjenih je bilo 860 nepoškodovanih turkajavskih topov in velike množine drugega vojnega gradiva.

Francosko bojišče.

Razven hudih infanterijskih bojev v Flandriji in bojev na ozemlju gore Kemmel nobenih posebnih vojnih dogodkov. Švicarska poročila pravijo, da so Angleži v tej ofenzivi izgubili 604.000 mož, torej okrog 30 divizij.

Tedenske novice.

Današnja številka „Slovenskega Gospodarja“ je izšla samo na štirih straneh, ker je večeraj, dne 1. maja, ko je s tiskanjem in stavljenjem lista največ dela, bil delaprosti dan. Prihodnja številka izide zopet na osemih straneh.

† Župnik Franc Kosel. V torek zjutraj dne 30. aprila je po daljši bolezni v starosti 49 let umrl ž. g. Franc Kosel, mnogozaslužni župnik v Ločah. Pokopan je bil danes predpoldne. Rajni je bil rojen 9. marca 1869 v Hajdinji pri Ptujui v mašnika posvečen leta 1896. Kot kaplan je služboval na Dobrni, v Hajdinji in v Središču do leta 1908, ko je bil imenovan za župnika v Ločah. Za slovensko ljudstvo je bil vsestransko delaven ne samo v cerkvi, marveč i izven cerkve. Kakor je vselej bil vnet in zgleden duhovnik, tako je tudi bil navdušen in požrtvovalen re-doljub. Delo za katoliško cerkev in za slovensko ljudstvo je bilo njegovo veselje. Bog bodi plačnik za njegovo dobra dela! Pokoj njegovi plemeniti duši! Blag mu spomin!

Soletnica odličnega slovenskega duhovnika. Monsignor Jurij Bezenšek v Cadrnjanu je letos svoj god obhajal osemdesetkrat. Se mnoga leta!

Župnijski izpit so te dni napravili naslednji častiti gospodje: Janez Cilenšek, kaplan v Ptujui, Jernej Podpečan, vikarij v Konjicah, in Janez Slavič, kaplan pri Sv. Marijeti niže Ptujia.

Častno občanstvo. Občina Bučevci na Marickem polju je imenovala svojega rojaka v. l. g. dr. Matija Slavič, profesorja bogoslovja v Mariboru, za zasluge, ki si jih je pridobil za blagor svoje domače občine, svojim častnim občanom. Čestitamo!

Tudi cesarica Zita posredovala za mir. Francoski list „Journal des Debats“ poroča, da je kmalu po pismu cesarja Karla princu Sikstu Parmakemu tudi cesarica Zita pisala pismo Sv. Očetu Benediktu XV. Prosi la ga te, naj uveljavi svoj vpliv za mir.

Romarski shod. Na Ptujski ali Črni gori se bo vršil v soboto po Križevem velikom romarski shod. Ta dan pride na Ptujsko goro devet procesij.

Velik deklaracijski shod v Trbovljah. V Trbovljah se vrši dne 19. t. m. ob 2. uri popoldne v gostilni Špan velik deklaracijski shod, na katerem bodo govorili dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Benkovič in dr. Kramer.

Veliko zborovanje na Bizelskem se vrši v nedeljo, dne 12. maja, popoldne ob 3. uri, na Juvancičevem v Gornji Sušici. Govorijo poslanci dr. Korošec, dr. Benkovič in dr. Jankovič. Tudi Hrvatje se udeležijo tega zborovanja. Shod utegne postati sijajna manifestacija Soteleke doline za jugoslovansko deklaracijo.

Poziv rodoljubnim Slovincem in Slovenkam! Nemci se v svojih oporokah vedno prav pridno spominjajo nemškega Schulvereina, Südmarke in enakih nepotrebnih nemških društev. Nedavno umrli svečinski Menhardti je svoje veliko premoženje določili za Schulverein in Südmarko. Kaj pa Slovenci in Slovenke? Ali mi nimamo nobenih narodnih potreb? Se preveč! Slovenska Straža, Tiskovni dom, slovenska šola v Mariboru in še celo kopo drugih društev in zavodov potrebuje gnotne pomoči. Rojaki! Ko pišete oporoke, spominjajte se obmejnih Slovencev, dehočite del svojega premoženja za Slovensko Stražo v Ljubljani, za Tiskovni dom v Mariboru, za slovensko šolo v Mariboru ali za Dijaško kuhinjo.

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. t. V Framu se je nabralo v drugič: 228 K: dardvali so: dekleta: Liza in Marija Cveček 8 K, Wolmut M. 3, Kodrič Marija 2, Kirbiš Marija 5, Pepca Sagadin 5, Roza Pristavnik 10, Marija Prijol 10, Marija Sagadin 5, Jula Domadenik 5, Triep Roza 5, Cernej A. 10, Micika Weber 5, Maria Vihar 5, Lucija Vihar 5, Francka Vihar 5, Jozefa Pliberšek 4, Neža Bezjak 10, Justina Kozlevčar 4, Milica Cernej 2, Lesiak Angela 1, Ledinek Treza 1, Marija Trojanko 3, Micika Rihter 2: družine: Wolmut 5, Fregl 2, Kirbiš 10, Neimenovan 10, Neimenovan 10, Lorenčič Micika 4, Sagadin 10, Pliberšek 6, Antonija Man 1, Neimenovana 2: mladeniči: Ivo Fregl 5, Ivan Stern 5, Fr. Weber 5, Stefan Stauber 5, Tonček Stavbar 6, Sim. Stern 5, Albert Čretnik 5, Franc Pliberšek 5, Franc Kotnik 5 K. Dalje prihodnjic. — Prisrčna zahvala! — Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Za slovensko šolo v Mariboru so darovali: Ivan Cveček pri Sv. Ruperta 20 K, upravni